

ΕΝΑΝΤΙΑ ΣΤΙΣ ΕΚΛΟΓΙΚΕΣ ΑΥΤΑΠΑΤΕΣ

«Καμιά μορφή μισθωτής έργασίας, έστω καί ἀν εἶναι λιγότερο δπεχθῆς ἀπό μιά ἄλλη, δέν μπορεῖ νά καταργήσει τήν άθλιότητα αὐτῆς τῆς ίδιας τῆς μισθωτῆς έργασίας».

K. Μάρξ

Κάτω ἀπό τούς σχιζοφρενικούς ήχους τῶν προεκλογικῶν μεφαφώνων καλούμαστε στίς τρίτες μεταπολιτευτικές ἐκλογές, δχι βέβαια γιά νά ἀποφασίσουμε γιά τίς τύχες μας, ἄλλα γιά νά ἀποφασίσουμε ποιοί θά ἀποφασίζουν γιά τή ζωή μας. Τό κείμενο πού ἀκολουθεῖ ἀσχολεῖται — δίνοντας τή δική του δπτική — μέ ἐκεῖνα ἀκριβῶς τά θέματα πού βρίσκονται σήμερα στό ἐπίκεντρο τῆς ἐπικαιρότητας: Τό ΠΑΣΟΚ, τή Δεξιά, τίς ἐκλογές καί τέλος τήν περιώνυμη «'Αλλαγή».

ΜΕΤΑΠΟΛΙΤΕΥΣΗ ΚΑΙ ΑΣΤΙΚΟΣ ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ

«Παρέλαβα χάος, ἔφτιαξα κράτος»

K. Καραμανλῆς

«Πρέπει νά τονισθεῖ ίδιαίτερα πώς γιά τό ΠΑΣΟΚ ή ἔννοια τῆς 'Αλλαγῆς παρ' ὅλο τό βαθύ καί καθοριστικό της νόημα δέν σημαίνει σέ καμιά περίπτωση ἐπαναστατική ἀνατροπή».

A. Παπανδρέου

‘Η μεταπολιτευτική περίοδος κλείνει ἐπισφραγίζοντας τό βασικό πολιτικό ἔγχειρημα τῆς ἄρχουσας τάξης: τήν δμαλή καί χωρίς περιπέτειες μεταβίβαση τῆς ἔξουσίας ἀπό τά χέρια τῶν στρατιωτικῶν στόν συντηρητικό πολιτικό κόσμο ἀφ' ἐνός, καί τήν προσπάθεια ἐκσυγχρονισμοῦ τῶν δομῶν τῆς 'Ελληνικῆς κοινωνίας ἀφ' ἐτέρου. Ο K. Καραμανλῆς ήταν ἀσφαλῶς δ καταλληλότερος γιά νά γιβάλει τήν ἀστική τάξη χωρίς ἀπώλειες ἀπό τή μεταπολιτευτική σύγχιση καί γιά νά δώσει σάρκα καί ὀστᾶ στό ἐκσυγχρονιστικό της δραμα.

‘Ἐξαγέλοντας ἀπό τίς πρῶτες ήμέρες τήν ἔξοδο ἀπό τό στρατιωτικό ΝΑΤΟ καί τή νομιμοποίηση τοῦ ΚΚ — πρίν προλάβουν τά αἰτήματα αὐτά νά γίνουν δυναμικές αἰχμές τῆς μαζικῆς πάλης — καί διατηρώντας τόν κύριο ὅγκο τῶν χουντικῶν σέ θέσεις-κλειδιά καί χρησιμοποιώντας τους γιά φόβητρο ἀπέναντι στίς λαϊκές διεκδικήσεις, δημιούργησε τίς προϋποθέσεις γιά τήν ἀπόσπαση εύρειας πλειοψηφίας στίς ἐκλογές τοῦ '74, ἀφοῦ κάθε ἄλλο ἐκλογικό ἀποτέλεσμα θά ἀνοιγε τό δρόμο στήν ἐπανεμφάνιση τῶν τάνκς.

‘Ορίζοντας — εύφυέστατα — τήν 17 Νοέμβρη σάν ήμέρα ἐκλογῶν, δ Καραμανλῆς ἀποφεύγει ἐνδεχόμενες ἐπικίνδυνες ἀναμνήσεις στήν πρώτη ἐπέτειο τῆς ἔξέγερσης τοῦ '73, δίνοντας ἀναδρομικά τή δική του ἐκδοχή γιά τά δσα διαδραματίστηκαν πρίν ἔνα χρόνο στό χώρο τοῦ Πολυτεχνείου — οἱ νέοι τοῦ 'Εθνους, πού ἔπεσαν γιά τή Δημοκρατία καί γιά νά μποροῦμε σήμερα νά ψηφίζουμε ἐλεύθερα — συμβάλλοντας ἔτσι δεόντως στήν ἀφομοίώση τῆς ἔξέγερσης καί στή μετατροπή της — μέ τή βοήθεια τῆς ἀριστερᾶς — σέ «γιορτή τῆς Δημοκρατίας».

Παράλληλα, η κυβέρνηση Καραμανλῆς ἔχοντας τή πλατιά πλειοψηφία τῶν 220 ἑδρῶν στήν 'Αναθεωρητική Βουλή, θά προχωρήσει στή βιαστική ψήφιση ἐκείνου τοῦ συνταγματικοῦ καί θεσμικοῦ πλαίσιου πού ἀπ' τήν ἄλλη ἀνάδειχνε σέ κεντρικό ρυθμιστικό παράγοντα τῆς πολιτικῆς ζωῆς τήν ἐκσυγχρονιστική καί φιλοευρωπαϊκή πτέρυγα τῆς ἐλληνικῆς δεξιᾶς.

Τήν ίδια ἐποχή παίρνει σάρκα καί ὀστᾶ ή ἐκσυγχρονιστική πολιτική τοῦ ἰδρυτή τῆς Ν.Δ. Τό φιλόδοξο μεταρρυθμιστικό του πρόγραμμα πού ἔκεινάει ἀπό τήν ἐκπαίδευση ἄλλα περιλαμβάνει καί μιά σειρά τομεῖς τῆς δημόσιας ζωῆς, ἔτερνάει σέ πολλά σημεῖα τίς ἐκσυγχρονιστικές προσπάθειες τῶν προδικτατορικῶν κεντρώων καί κεντροδεξιῶν κυβερνήσεων, καί ἔνσωματώνει τά παραδοσιακά ἐκσυγχρονιστικά αἰτήματα τῆς ἀριστερᾶς, πραγματοποιώντας ἐκ τῶν ὑστέρων δσα οἱ μαζικοὶ φορεῖς καί δργανώσεις τῆς ἀριστερᾶς ζητοῦσαν ἐπί περίπου 30 χρόνια.

‘Η μεταρρυθμιστική καί ἔξισορροπιστική πολιτική τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς Ν.Δ. θά ἐπιδράσει καί στή διάταξη τῶν πολιτικῶν δυνάμεων τοῦ τόπου. Τά δρια ἀνάμεσα στήν Παραδοσιακή Δεξιά καί τό Παραδοσιακό Κέντρο γίνονται πλέον δυσδιάκριτα, καί δ Καραμανλῆς μέ μιά εύστοχη πολιτική

κίνηση (τή διεύρυνση) θά προχωρήσει στήν άποφίλωση τής έκλογικής βάσης του Κέντρου, ύποχρεώνοντας παράλληλα τό ΠΑΣΟΚ σέ επίδειξη μετριοπάθειας και σέ διακηρυγμένη στροφή, μέ σκοπό τήν προσέλκυση έκείνων τῶν Κεντρώων δυνάμεων πού δέν έγκλωβιστηκαν ἀπό τή Δεξιά. Δημιούργησε ἔτσι δ Καραμανλῆς τίς βάσεις γιά τήν δριοθέτηση τοῦ πολιτικοῦ παιχνιδοῦ σέ κοινοβουλευτικές συντεταγμένες, ἔξασφαλίζοντας ταυτόχρονα τή συναίνεση τής ἀριστερᾶς γιά τή δημιουργία έκείνου τοῦ πολιτικοῦ και θεσμικοῦ πλαισίου πού ἀποκλείει τήν ἐπανεμφάνιση τῶν λαϊκῶν μαζῶν στό προσκήνιο τής πολιτικῆς ζωῆς διαμεσολαβώντας τίς λαϊκές ἀπαίτησεις σ'. Ἐνα ἐθνικό δράμα, στό δνομα τοῦ δποίου Κυβέρνηση και Ἀντιπολίτευση ἀπλά θά διαχωρίζουν τίς θέσεις τους και θά καθορίζουν τίς σχέσεις τους.

Στό θεσμικό και νομοθετικό ἐπίπεδο ἔξαλλου δημιουργεῖται έκεινο τό πλαισίο πού στοχεύει στήν ἀμεση καταστολή κάθε διάθεσης αὐτονόμησης τῶν μαζῶν ἀπό τό κοινοβουλευτικό παιχνίδι, στό δποίο Κυβέρνηση και Ἀντιπολίτευση συμμετέχουν ἔξισου. Κατασκευάζεται ἔνα τεράστιο ποινικό πλέγμα (νόμοι 330, 3239, 815, «ἀντιτρομοκρατικός»), πού δέν χτυπᾶ τό ἀπεργιακό δικαίωμα και τίς πολιτικο-συνδικαλιστικές ἐλευθερίες γενικά, ἀλλά ἀπειλεῖ μέ ἔξοντωση ἔκεινες τίς πραχτικές πού τείνουν πρός τήν αὐτονομία, ή και τήν ἀπλή ρήξη μέ τό θεσμικό παιχνίδι. Τήν ἴδια ἐποχή, ή ἀστυνομία χτυπάει μέ ἀσυνήθιστη ἀγριότητα ἔκεινες τίς πολιτικές συγκεντρώσεις πού καταγγέλουν τή συναινετική πολιτική τής Ἀριστερᾶς και πού καταστρατηγούν στήν πράξη τά δρια τοῦ κοινοβουλευτικοῦ παιχνιδοῦ. Τά αίματοκυλίσματα τής 23 Ιούλη 1975 και τής 25 Μάη 1976, κάτω ἀπ' αὐτό τό πρίσμα θά πρέπει νά εἰδωθοῦν.

Ἡ Ἀριστερά, ἀπ' τήν ἄλλη, ἐμφάνισε μέσα ἀπό τίς διάφορες ἐκφράσεις τής στήν περίοδο αὐτή μέ θαυμαστή συνέπεια τά προδικτατορικά της γνωρίσματα: μονολιθικότητα, κοινοβουλευτική λογική και πρακτική, ἐπιδείξεις πατριωτισμοῦ, ρεφορμιστική τακτική, γραφειοκρατική λειτουργία, ἄκριτη ἀποδοχή τῶν «αὐθεντιῶν». Πλειοδοτώντας σέ μιά συνθηματολογία ἀριστεροῦ ριζοσπαστισμοῦ, ἡ Ἀριστερά προχώρησε στή γραφειοκρατική δργάνωση τῶν ἐργατικῶν και φοιτητικῶν συνδικαλιστικῶν ἐνώσεων, χτυπώντας ἔτσι «νόμιμα» και ἐκ τῶν ἔσω κάθε διάθεση τῶν μαζῶν πού διαφοροποιούνταν ἀπό τίς κομματικές τής ἐπιλογές. Μέ τήν πολιτική αὐτή, οἱ γραφειοκράτες τῶν συνδικάτων ἀπομαζικοποίησαν τίς συνδικαλιστικές ἐνώσεις, στέλνοντας τόν πολύ κόσμο στό σπίτι του και περιορίζοντάς τον στήν ἑτήσια ρουτινιάρική ἐκλογική διαδικασία ἀλλά και δημιουργώντας τή δικαιολογητική βάση τής ὑπαρξής τους: «Ἀφοῦ αὐτοὶ δέν ἀσχολοῦνται μέ τά προβλήματά τους, κάποιος πρέπει νά πάρει τά πράγματα στά χέρια του και νά λύσει αὐτά τά προβλήματα». Μέ τόν τρόπο αὐτό, τά συνδικαλιστικά παραρτήματα τῶν κομμάτων τής ἀριστερᾶς λειτουργησαν σάν συμπληρωματικά τής κυβερνητικῆς πολιτικῆς. ᩉ ΕΣΑΚ μέ τήν ἀντίληψή της γιά τή λειτουργία τῶν σωματείων συμπλήρωσε τόν ν. 330, ἐνῶ ή ΕΦΕΕ, ἐπιβάλλοντας τήν ήρεμία στά πανεπιστήμια, ἀνοιξε τόν δρόμο γιά τόν ν. 815.

Ἐξαλλου, τά αιτήματα τής Ἀριστερᾶς γιά δομικές και διαρθρωτικές ἀλλαγές (δημοκρατικός νόμος - πλαισίο, εἰδική συμφωνία μέ ΕΟΚ, δημοκρατικά προγράμματα σπουδῶν, «ἀναμόρφωση» τοῦ 330) ἀντικειμενικά λειτουργούσαν σάν ἀριστερή ἀκδοχή τοῦ ἀστικοῦ ἐκσυγχρονισμοῦ. Σέ τελευταία ἀνάλυση, αὐτά πού τά κόμματα τής Ἀριστερᾶς προτείνουν δέν διαφέρουν ποιοτικά και ούσιαστικά ἀπό ἔκεινα πού ή Ἑλληνική ἀρχουσα τάξη προτείνει, ἐν μέρει πραγματοποιεῖ και ἐν πάσει περιπτώσει ἀνέχεται: ἀνάπτυξη τῶν παραγωγικῶν δυνάμεων, αὔξηση τής όλικής κατανάλωσης και τῶν ἀνέσεων, ἔξυγίανση τής δημόσιας διοίκησης, ἔξορθολογισμός, ιεραρχία και ἀξιοκρατία, οίκονομική ἀνάπτυξη, ἐθνική ἀνεξαρτησία (τοῦ κεφαλαίου βεβαίως), λαϊκή κυριαρχία (ὅπως ἐκφράζεται μέ τίς ἐκλογές) — ἀξίες ούσιωδῶς καπιταλιστικές.

Μέσα σ' αὐτές τίς συνθήκες, ή συνολική λειτουργία Κυβέρνησης και Ἀντιπολίτευσης καταφέρνει νά καταστρέψει τήν κοινωνικοποίηση τῶν ἀτόμων σάν πολιτική κοινωνικοποίηση και νά προβάλλει στή θέση τής τήν ίδιωτικοποίηση, τήν παθητικότητα και τήν διαδοποίηση. Στό ἔδαφος τής συναίνεσης και τής συνολικῆς λειτουργίας Κυβέρνησης — Ἀντιπολίτευσης, δημιουργήθηκαν οἱ προϋποθέσεις τής εἰρηνικῆς χειραγώγησης τῶν μαζῶν, τής βαθμιαίας ἀφομοίωσης κάθε φωνῆς διαμαρτυρίας και τής ἐπιβολῆς κανόνων κοινῆς ήσυχίας.

ΠΑΣΟΚ, ΕΚΛΟΓΕΣ ΚΑΙ ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ

«Σ' δλες τίς προηγούμενες ἐπαναστάσεις οἱ ἀντίπαλοι ἀγωνίζονταν μέδικάλυπτο τό πρόσωπό τους: τάξη ἐναντίον τάξης, πρόγραμμα ἐναντίον προγράμματος. Στήν τωρινή ἐπανάσταση οἱ στρατιές πού προστατεύονται τήν παλιά τάξη πραγμάτων δέν ἐπεμβαίνουν πιά κάτω ἀπό τό οἰκόσημο τῶν διευθυντικῶν τάξεων, ἀλλά κάτω ἀπό τή σημαία ἐνός σοσιαλ-δημοκρατικοῦ κόμματος. "Αν τό βασικό ἔρώτημα τῆς ἐπανάστασης ἔμπαινε ἀνοιχτά καὶ τίμια: καπιταλισμός η σοσιαλισμός, η μεγάλη μάζα τοῦ προλεταριάτου δέν θά είχε σήμερα καμπιά ἀμφιβολία, κανένα δισταγμό.»

Ρόζα Λούξεμπουργκ.

Από τό '78 - '79 καὶ μετά ἀρχισαν νά φαίνονται τά δρια τῆς ἐκσυγχρονιστικῆς προσπάθειας τῆς Δεξιᾶς. Παρά τούς ἐκσυγχρονιστικούς τόνους τοῦ πολιτικοῦ της λόγου καὶ τῆς πολιτικῆς της πρακτικῆς, στά μάτια τοῦ κόσμου ἔμεινε σάν κόμμα δεξιό. Τήν προσπάθεια ἰδεολογικοῦ ἀποχρωματισμοῦ τῆς Ν.Δ. ἀκύρωνε συστηματικά τόσο η ποιότητα τοῦ πολιτικοῦ της προσωπικοῦ, η τουλάχιστον σημαντικοῦ της μέρους πού προερχόταν ἀπό τήν παλιά EPE, τό μετεμφυλιακό κλῖμα καὶ τή δικτατορία, τήν ἀκύρωνε ἐπίσης η ποιότητα τοῦ κρατικοῦ μηχανισμοῦ, ἐπανδρωμένου βασικά ἀπό τήν παραδοσιακή δεξιά.

Πραγματικά δ κρατικός μηχανισμός δέν ἀντιστοιχεῖ πλέον στίς νέες συνθῆκες καὶ δέν μπορεῖ νά ἀνταπεξέλθει στά συσσωρευμένα, παλιά καὶ νέα, προβλήματα πού δημιούργησε η μεγάλη οἰκονομική καὶ κοινωνική ἀνάπτυξη τῶν τελευταίων 20 ἑτάν. Ή δικτατορία ἐπιδείνωσε τήν κατάσταση καὶ η Ν.Δ. πληρώνοντας παλιές καὶ σημερινές ἀντιφάσεις τῆς Δεξιᾶς, ἔγινε δ στόχος τῆς κατακραυγῆς γιά τήν ἀναχρονιστική καὶ ξεχαρβαλωμένη κρατική μηχανή πού ἔθισμένη στό καθεστώς πελατείας, ρουσφετιοῦ, φαυλοκρατίας, ἀδράνειας καὶ ἀντικομμουνισμοῦ δέν μποροῦσε νά ἀνταποκριθεῖ στίς ἀνάγκες ούτε τοῦ σύγχρονου καπιταλισμοῦ ούτε τῆς ἐλληνικῆς κοινωνίας γενικώτερα. Οἱ ιστορικές καταβολές τῆς Ν.Δ. λοιπόν, η ἀντιφατική της κίνηση μεταξύ νεοφιλελευθερισμοῦ καὶ συντηρητισμοῦ πού ἀκύρωνε τίς ἐκσυγχρονιστικές της τάσεις, τά φιλοβασιλικά καὶ φιλοδικτατορικά στοιχεία πού ἀναγκαστικά κληρονόμησε καθώς καὶ η σοβαρή ἐπιδείνωση τῆς οἰκονομίας μετά τό '77, δημιούργησαν τούς ἰδεολογικούς καὶ ψυχολογικούς δρους ὥστε μεγάλο μέρος τῶν μεσαίων στρωμάτων τῆς πόλης καὶ τῆς ὑπαίθρου — παραδοσιακή ἐκλογική πελατεία τῆς Δεξιᾶς — νά ἐγκαταλείψουν τήν Ν.Δ. καὶ νά ἀναζητήσουν ἄλλον πολιτική στέγη. Ή συρρίκνωση δμως τοῦ παραδοσιακοῦ Κέντρου στίς ἐκλογές τοῦ '77 σήμαινε τήν καταστροφή τοῦ ἐνός ἀπό τούς δύο, καθαρά ἀστικούς πόλους τῆς ἔξουσίας — πού μέ τήν ἐναλλαγή τους, τίς συγκρούσεις τους ἀλλά καὶ μέ τήν ἅμεση η ἔμμεση συνεργασία τους κατοχύρωναν τήν εὔρυθμη λειτουργία τοῦ πολιτικοῦ συστήματος καὶ τήν ἀναπαραγωγή του — καὶ τήν ἀναγκαιότητα τῆς ὑπαρξῆς στή θέση του ἐνός ἐναλλακτικοῦ πολιτικοῦ φορέα ὑπεύθυνου, σοβαροῦ, μετρημένου πού μέ τήν πολιτική του θά ἀπέκλειε τό ἔξαιρετικά ἐπικίνδυνο ἐνδεχόμενο τῆς ἐπανεμφάνισης τῶν λαϊκῶν μαζῶν στό προσκήνιο καὶ θά περιώριζε τίς συνέπειες τῆς πολιτικῆς ἐναλλαγῆς, στά πλαίσια τοῦ κοινοβουλευτικοῦ παιγνιδιοῦ. Τό ΠΑΣΟΚ — πρός τό δρομό ηδη στρέφονταν η προτίμηση πολυάριθμων λαϊκῶν στρωμάτων — κλήθηκε νά παίξει τό ρόλο τῆς πολιτικῆς ἐναλλαγῆς, ἀφοῦ πρῶτα ἀποδέχτηκε τήν πολιτική τοῦ «ἡπιου κλίματος» τοῦ Γ. Ράλλη, δίνοντας ἔτσι ἔξετάσεις καλῆς διαγωγῆς καὶ ἀποσαφηνίζοντας τή φυσιογνωμία του σάν κόμμα κυβερνητικῶν εὐθυνῶν.

Εἶναι λοιπόν φανερό δτι ἀπό τότε πού ἀρχισε νά γίνεται φανερή η ἀποσύνθεση τῆς Ν.Δ., δέν ὑπῆρχαν γιά τή Δεξιά παρά μόνο δυό λύσεις: Εἴτε η πόλωση καὶ η σκλήρυνση — ἀνάλογη μέ ἐκείνη πού υίοθετήθηκε κατά τῆς "Ενωσης Κέντρου τό 1965-67 — πού δμως πιθανά νά δδηγοῦσε σέ ἔξελιξεις ἀνεξέλεγκτες ἀπό τόν πολιτικό κόσμο (π.χ. δικτατορία), εἴτε η πολιτική τοῦ «ἡπιου κλίματος». Ή τελευταία, κατ' ἔξοχήν ἐπιθετική πολιτική στόχευε στήν ἀποφυγή τῶν «σκληρῶν» πολιτικῶν συγκρούσεων, πού κάτω ἀπό δρισμένους δρους, μποροῦσαν νά δδηγήσουν σέ εύρυτερες κοινωνικές ἀναφλέξεις καὶ πρόβλεπε σέ περίπτωση νίκης τοῦ ΠΑΣΟΚ τήν ἀνάθεση σ' αὐτό τῆς διαχείρισης τῆς κρίσης τοῦ ἐλληνικοῦ καπιταλιστικοῦ συστήματος.

Βλέπουμε λοιπόν δτι η πολιτική πού ἔπιλεχτηκε ἀπό τό κυριώτερο κομμάτι τῆς ἀρχουσας τάξης καθώς καὶ ἀπό τόν πολιτικό της ἐκφραστή —

τήν έκσυγχρονιστική δεξιά — ήταν τελικά ή αποδοχή της ήττας της Δεξιᾶς, σάν άναγκαιός δρος γιά τόν έκσυγχρονισμό τοῦ ἐλληνικοῦ κεφάλαιου καὶ τελικά τῆς Ἰδιας τῆς Δεξιᾶς. Ἡ ξλλειψη ἀνεπτυγμένων ἀστικῶν δομῶν καθώς καὶ οἱ ἐγγενεῖς ἀντιφάσεις του, ὑποχρεώνουν τόν ἐλληνικό καπιταλισμό νά χρησιμοποιήσει τά μικρομεσαῖα στρώματα γιά νά πραγματοποιηθεῖ δέκτην έκσυγχρονισμός.

Ἐνδεικτική τῆς πιό πάνω τάσης τῆς ἄρχουσας τάξης είναι ή παρακάτω δήλωση τοῦ Γ. Μπούτου — ἐκφραστή τῆς φιλοευρωπαϊκῆς Δεξιᾶς: «Σάν μέλος τῆς Ν.Δ., εὔχομαι τή νίκη της» είπε δ. Γ. Μπούτος, «σάν Ἐλληνας πολίτης δῆμος θά ήθελα νά ἀποδειχθεῖ δτι οἱ πολιτικοὶ μας θεσμοί ἔχουν τήν ἀνθεκτικότητα ἐκείνη πού ἀπαιτοῦν οἱ κλυδωνισμοί μιᾶς πολιτικῆς ἐναλλαγῆς». Χαρακτηριστικός τέλος τοῦ τρόπου μέ τόν δποιο ἀντιμετωπίζεται τό ΠΑΣΟΚ ἀπό τή Δεξιά είναι δ τρόπος πού μοιράστηκαν τά δύο μεγάλα κόμματα τά μέσα μαζικῆς ἐνημέρωσης — πού ἀπό μονοπάλιο τῆς Ν.Δ. ἔγιναν δλιγοπάλιο τῶν δύο μεγάλων κομμάτων — καθώς καὶ η μέχρι τώρα ἐξέλιξη τοῦ προεκλογικοῦ ἀγώνα: ή Ν.Δ. φαίνεται νά ἔχει περάσει στήν ἀντιπολίτευση πολύ πρίν χάσει καὶ τυπικά τήν ἔξουσία.

Τό ΠΑΣΟΚ ἀπό τήν πλευρά του ἐτοιμάζεται νά ἀναλάβει τίς εύθυνες τῆς ἔξουσίας δλοκληρώνοντας ἔτσι τήν ἐξέλιξη του ἀπό κόμμα τοῦ λαϊκοῦ ριζοσπαστισμοῦ τό 1974 σέ ὑπεύθυνο κόμμα ἔξουσίας τό 1981.

Κόμμα σαφῶς ἀρχηγικό καὶ μέ δργάνωση χωρίς πολλές δυνατότητες, πού ὑπάρχει κύρια γιά νά ἀναπαράγει καὶ νά ἐκλογικεύει τό μυθολογικό μοντέλο μάζες - χαρισματικός ἡγέτης, τό κόμμα τῆς ἀξιωματικῆς ἀντιπολίτευσης πέρασε (δχι χωρίς περιπέτειες καὶ ἐσωτερικές συγκρούσεις) ἀπ' τή περίοδο τοῦ ἀριστεροῦ ριζοσπαστισμοῦ τοῦ 1974 στή σημερινή του φυσιογνωμία σάν κόμμα κυβερνητικῶν εύθυνῶν. Πλειοδοτώντας σέ δλη αύτή τήν περίοδο σέ μιά συνθηματολογία λαϊκισμοῦ, ἐθνικισμοῦ καὶ θολῶν ἐπαγγελῶν περί ἀλλαγῆς (τόσο ἀσφῶν, ὕστε νά μπορεῖ δ καθένας νά ἀναγνωρίζει σ' αύτές τό πρόβλημα καὶ τό αίτημά του), τό ΠΑΣΟΚ πέρασε στή σημερινή του φάση, φλερτάροντας μέ τά «σκληρά» τμήματα τοῦ κρατικοῦ μηχανισμοῦ καὶ παραδοσιακά φέουδα τῆς Δεξιᾶς (στρατό, σώματα ἀσφαλείας, κλπ.), δείχνοντας τίς ἀληθινές του προθέσεις ἀλλά καὶ τήν ἀκρίβεια καὶ τήν ἐπικαιρότητα αύτῶν πού δ Ἐντουάρντο Γκαλεάνο γράφει στίς Μέρες καὶ νύχτες δγάπης καὶ πολέμου: «Ἡ ἔξουσία είναι σάν τό βιολί· τήν πιάνει κανείς μέ τό ἀριστερό, ἀλλά τήν παίζει μέ τό δεξί».

Ἀπ' δσα γράφονται παραπάνω γίνεται φανερό δτι αύτό πού διακυβεύεται στίς φετεινές ἐκλογές είναι ή διαχείριση τοῦ ἐλληνικοῦ καπιταλιστικοῦ μηχανισμοῦ καὶ δχι αύτή καθ' ἔαυτή ή ὑπαρξή του. Ἀν ὑπάρχει κάποιο ἐνδιαφέρον σ' δλη αύτή τή διαδικασία, είναι η πιθανότητα — καὶ η ἐλπίδα — νά ἐπεκταθεῖ η ἀναταραχή τῆς πολιτικῆς ἐναλλαγῆς σέ γενικώτερη κοινωνική ἀνάφλεξη, ὕστε νά ξανακατέβουν οἱ λαϊκές μάζες στούς δρόμους γιά νά διεκδικήσουν αύτό πού χρόνια τώρα τούς ἀρνοῦνται οἱ σημερινοί καὶ οἱ ἐπίδοξοι κυβερνήτες τους: τό δικαίωμα στή ζωή σέ μιά κοινωνία χωρίς ἐκμεταλλευτές καὶ ἐκμεταλλευόμενους, σέ μιά κοινωνία χωρίς διευθύνοντες καὶ ἐκτελεστές.

Κατά τά ἄλλα οἱ ἐκλογικές διαφορές καὶ ἀντιμαχίες — ἀντιμαχίες γιά τό ἄν τό κεφάλαιο θά είναι ἀνεπτυγμένο η ὑπανάπτυκτο, ἐλληνικό η ξένο, ἀνεξάρτητο η ἐξαρτημένο — ἀφήνουν ἀδιάφορους μαζί μ' ἐμᾶς καὶ δλους ἐκείνους πού ἔχουν καταλάβει καὶ βιώσει τή φράση τοῦ Κ. Μάρξ πού δντας εἰσαγωγή σ' αύτό τό κείμενο, συνοψίζει καὶ τήν κατακλείδα του: «Καμμιά μορφή μισθωτῆς ἐργασίας, ἔστω κι ἀν είναι λιγώτερο ἀπεχθής ἀπό μιά ἄλλη, δέν μπορεῖ νά καταργήσει τήν ἀθλιότητα αύτῆς τῆς Ἰδιας τῆς μισθωτῆς ἐργασίας».

ΟΧΙ ΣΤΙΣ ΕΚΛΟΓΙΚΕΣ ΑΥΤΑΠΑΤΕΣ

ΑΝ ΟΙ ΕΚΛΟΓΕΣ ΑΛΛΑΖΑΝ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΤΗ ΖΩΗ ΜΑΣ
ΤΟΤΕ ΘΑΤΑΝ ΠΑΡΑΝΟΜΕΣ

ΚΑΘΟΛΙΚΗ ΨΗΦΟΦΟΡΙΑ ΣΗΜΑΙΝΕΙ

1 ΗΜΕΡΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΚΑΘΕ 4 ΧΡΟΝΙΑ ΚΑΙ 1460 ΜΕΡΕΣ ΠΑΡΑΙΤΗΣΗΝ
ΣΤΙΣ ΕΚΛΟΓΕΣ ΔΕΝ ΑΠΟΦΑΣΙΖΟΥΜΕ ΓΙΑ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟ ΜΑΣ
ΑΠΟΦΑΣΙΖΟΥΜΕ ΠΟΙΟΙ ΘΑ ΑΠΟΦΑΣΙΖΟΥΝ ΓΙΑ ΤΗ ΖΩΗ ΜΑΣ
Η ΜΟΝΗ ΑΛΛΑΓΗ ΠΟΥ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΥΠΑΡΞΕΙ ΕΙΝΑΙ ΑΥΤΗ ΠΟΥ
ΘΑ ΠΕΤΥΧΟΥΜΕ ΜΕ ΤΗ ΔΙΚΗ ΜΑΣ ΠΑΛΗ ΚΑΙ ΑΥΤΟΝΟΜΗ ΔΡΑΣΗ.

‘Ομάδα Παρέμβασης στίς ἐκλογές